

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДНІПРОПЕТРОВСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ**

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ПРОФТЕХОСВІТИ
У ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ ОБЛАСТІ**

**МАТЕРІАЛИ
семінару заступників директорів ПТНЗ
з навчальної роботи**

22.08.2013р.

ЗМІСТ

1.	План проведення семінару заступників директорів з навчальної роботи	3
2.	План підготовки до проведення семінару	4
3.	Рекомендації учасників семінару	5-6
4.	Перелік документів, що вручаються заступникам директорів з навчальної роботи	7
5.	Про завдання організаторів навчально-виробничого процесу відповідно до нових законодавчих і нормативних актів 2013 року Василиненко В.М.	8-10
6.	Аналіз спільної роботи НМЦ ПТО і педколективів ПТНЗ у 2012-2013 навчальному році щодо забезпечення належної якості освіти та завдання на новий навчальний рік Подчезерцева Л.І.	11-13
7.	Шляхи реалізації основних завдань викладачів суспільних дисциплін у 2013-2014 навчальному році Муха Н.О.	14-16
8.	Про стан викладання природничо-математичних дисциплін у ПТНЗ області та завдання щодо його покращення у 2013-2014 навчальному році. Гришаєва О.В.	17-22
9.	Інструктивно-методичні матеріали «Безпечне проведення навчальних занять у кабінетах інформатики та інформаційно-комунікаційних технологій загальноосвітніх навчальних закладів» (лист МОН № 1/9-497 від 17.07.2013) Куницька І.В.	23-28

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора департаменту -
начальник управління науки, вищої
та професійно-технічної освіти
облдержадміністрації

 Л.А. Кравченко
«21» 08. 2013 р.

План

**проведення семінару заступників директорів ПТНЗ з навчальної роботи у режимі
відеозв'язку**

**Тема: «Реалізація завдань з удосконалення навчально-виробничого процесу в
ПТНЗ області відповідно до законодавчих документів і нормативних актів
2013 року»**

Дата проведення: **22 серпня 2013 р.**

Місце проведення: **НМЦ ПТО (пр. Пушкіна, 36)**

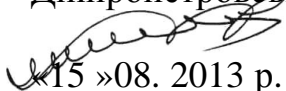
Початок роботи: **10.00**

- 09.30 - 10.00** Реєстрація учасників семінару
Корнієнко М.М.
- 10.00 – 10.10** Про завдання організаторів навчально-виробничого процесу
відповідно до нових законодавчих і нормативних актів 2013 року
Василиненко В.М., директор НМЦ ПТО
- 10.10 – 10.20** Аналіз спільної роботи НМЦ ПТО і педколективів ПТНЗ у 2012-2013
навчальному році щодо забезпечення належної якості освіти та
завдання на новий навчальний рік
Подчезерцева Л.І, методист НМЦ ПТО
- 10.20 – 10.30** Шляхи реалізації основних завдань викладачів суспільних дисциплін у
2013-2014 навчальному році
Муха Н.О., методист НМЦ ПТО
- 10.30 – 10.40** Про стан викладання природничо-математичних дисциплін у ПТНЗ
області та завдання щодо його покращення у 2013-2014 навчальному
році
Ознайомлення з орієнтовними критеріями оцінювання діяльності
ПТНЗ у сфері загальної середньої освіти (наказ МОН № 772 від
17.06.2013р.)
Гришаєва О.В., методист НМЦ ПТО
- 10.40 – 10.45** Коментування інструктивно-методичного листа МОН про безпечне
проведення навчальних занять у кабінетах інформатики
Куницька І.В. методист НМЦ ПТО
- 10.45 – 11.05** Відповіді на запитання
- 11.05-11.10** Підбиття підсумків роботи.
Василиненко В.М., директор НМЦ ПТО

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Навчально-методичного центру
професійно-технічної освіти у
Дніпропетровській області

В.М. Василенко

15 »08. 2013 р.

**План
підготовки до проведення семінару заступників директорів ПТНЗ
з навчальної роботи**

1. Підготувати план проведення семінару заступників директорів ПТНЗ з навчальної роботи.

Подчезерцева Л.І., до 15.08.2013

2. Підготувати перелік документів, що вручаються учасникам заходу.

Подчезерцева Л.І., до 15.08.2013

3. Підготувати рекомендації семінару заступників директорів для подальшого використання в роботі навчальних закладів.

Василенко В.М., директор НМЦ ПТО

4. Підготувати текст телефонограми про запрошення на семінар.

Подчезерцева Л.І., до 19.08.2013

5. Надіслати телефонограми усім ПТНЗ.

Секретар НМЦ ПТО, 19.08.2013

6. Підготувати матеріали для виступу на семінарі.

**Василенко В.М., Муха Н.О.,
Подчезерцева Л.І., Гришасва О.В.
до 19.08.2013**

7. Підготувати залу для організованої роботи заходу.

Подчезерцева Л.І., 21.08.2013

8. Організувати своєчасну реєстрацію учасників заходу.

Корнієнко М.М., 22.08.2013

9. Розмістити на сайті (до проведення семінару) матеріали семінару для користування керівниками ПТНЗ (виступи, презентації, рекомендації, тощо).

Подчезерцева Л.І., Корнієнко М.М.

Рекомендації учасників семінару заступників директорів ПТНЗ області з навчальної роботи

Учасниками семінару заступників директорів ПТНЗ області з навчальної роботи за участю представників Департаменту освіти і науки облдержадміністрації та методичної служби підведено підсумки роботи педагогічних колективів з організації навчального процесу в 2012-2013 навчальному році.

Аналіз результатів свідчить про безумовну діяльність педагогічних колективів в рамках пріоритетів, визначених Міністерством освіти і науки України та Департаментом освіти і науки облдержадміністрації. Оцінкою змісту навчального процесу є результати державної підсумкової атестації (далі - ДПА) та різних підсумкових заходів (конкурсів, олімпіад, оглядів тощо).

В навчальному процесі прослідковувалась тенденція інтеграції загальноосвітніх та соціально-спеціальних предметів, технологій виробництва.

Значною мірою прикладному змісту загальноосвітніх предметів сприяло стажування викладачів на виробництві, запровадження інформаційно-комп'ютерних технологій, проведення майстер-класів.

Професійному зростанню педагогів сприяло системне запровадження та використання сучасних та інформаційних засобів, учасників в інтернет-конференціях, консультаваннях.

В роботі методичної служби відзначено зміни, які спрямовувались на наближення методиста до педагога шляхом проведення днів методцентру в закладах, проведення різних форм підвищення кваліфікації, базованих не на формах навчання, а персональному консультуванні.

Учасники семінару визначають проблемні та не вирішені питання. В першу чергу це значна кількість відсіву учнів, недостатня активність закладів у олімпіадах, зниження професійного рівня випускників, що засвідчили результати участі у Всеукраїнських конкурсах професійної майстерності.

Аналіз результатів тарифікації педагогічних працівників на 2012-2013 навчальний рік свідчить про наявність розпиленості предметів, наявність сумісників, значну кількість майстрів виробничого навчання, що ведуть уроки теоретичного навчання.

Виходячи із зазначеного, учасники семінару рекомендують:

I. Керівникам навчальних закладів:

1) Забезпечити запровадження вимог, що впливають із новоприйнятих законодавчих та нормативних документів.

2) Створювати умови педагогічним працівникам з користування інформаційно-комунікаційними засобами, пізнання сучасних технологій та методик проведення занять, спілкування через інформаційні засоби з колегами, участі у неформальних формах навчання, базованих на потребах окремих персоналій.

3) Продовжити практику осучаснення бібліотек, методкабінетів, реорганізації їх в інформаційні центри.

4) Стимулювати педагогічних працівників, зайнятих розробкою та запровадженням електронних посібників, підручників.

5) Регулярно аналізувати результати навчальної роботи в розрізі курсів, навчальних груп, предметів, викладачів.

6) Запровадити відповідно до затвердженого наказу МОН України № 772 від 17.06.2013 року систему орієнтовних критеріїв оцінювання діяльності ПТНЗ.

7) Переглянути обладнання кабінетів інформатики відповідно до вимог інструктивно-методичних матеріалів «Безпечне проведення навчальних занять у кабінетах інформатики та інформаційно-комунікаційних технологій загальноосвітніх навчальних закладів».

8) Запровадити в переліку вільнообраних предметів курс, спрямований на пізнання учнями основ технічної творчості, раціоналізації та винахідництва.

9) Передбачити у викладанні суспільних дисциплін оволодіння учнями знань історичних фактів та подій пов'язаних з 70-річчям визволення області від німецько-фашистських загарбників, відзначення 1025-річчя Хрещення Київської Русі та 200-річчя від дня народження Т.Г. Шевченка.

10) Враховуючи євроінтеграційний вектор політики держави, розвивати пізнавальні інтереси учнів стосовно європейських цінностей, культури володіння іноземними мовами.

11) Культивувати можливості пізнання учнями енергозберігаючих технологій, екологічного та технологічного захисту, упередження попадання в екстремальні умови.

12) Забезпечити виконання вимог наказу МОН України № 894 від 04.07.2013 р. «Про підготовку до 2013-2014 навчального року» в частині забезпечення підручниками, оформлення сайтів, передплати офіційних видань Міністерства, урочистостей 1 вересня та інформування 2 вересня 2013 року про організований початок навчального року.

13) Запровадити єдину державну базу освіти, ствердити її як форму скорочення відсіву учнів.

II. Методичній службі:

1) Осучаснити форми підвищення професійного рівня запропоновані новим Положенням про навчально-методичний (науково-методичний) центр (кабінет) професійно-технічної освіти, затвердженим наказом МОН України № 856 від 27.06.2013 року, запровадженням інтернет-конференцій, консультувань, семінарів у режимі відеозв'язку, проведенням різних форм зрізів, аналізів з використанням сучасних інформаційних засобів.

2) Запровадити в новому навчальному році триетапні олімпіади із загальноосвітніх предметів.

3) Передбачити планом роботи на 2013-2014 навчальний рік збільшення майстер-класів, методичних виїздів, консультацій окремих педагогів, в першу чергу, із числа молодих спеціалістів та новоприйнятих на роботу в ПТНЗ.

4) Забезпечити системне консультування, надання допомоги педагогам та навчальним закладам із запровадження нових функцій, підходів в організації навчально-виробничого процесу (запровадження ваучерів, підтвердження неформального навчання осіб тощо).

5) Розробити та направити в ПТНЗ рекомендації стосовно запровадження орієнтовних критеріїв оцінювання діяльності закладів.

22.08.2013 р.

Схвалено учасниками семінару заступників директорів ПТНЗ з навчальної роботи

**Перелік
документів, що розсилаються електронною поштою заступникам директорів з
навчальної роботи до семінару**

1. Проект рекомендацій семінару.
2. Лист ДОіН про наслідки ДПА в ПТНЗ у 2012-2013 навчальному році.
3. Наказ НМЦ ПТО про віртуальний конкурс викладачів фізики ПТНЗ області.
4. Інструктивно-методичні матеріали «Безпечне проведення навчальних занять у кабінетах інформатики та інформаційно-комунікаційних технологій загальноосвітніх навчальних закладів» (лист МОН № 1/9-497 від 17.07.2013).
5. Наказ МОН № 1176 від 14.08.2013 «Про затвердження галузевої Концепції розвитку неперервної педагогічної освіти».
6. Про завдання організаторів навчально-виробничого процесу відповідно до нових законодавчих і нормативних актів 2013 року. (Василиненко В.М.)
7. Аналіз спільної роботи НМЦ ПТО і педколективів ПТНЗ у 2012-2013 навчальному році щодо забезпечення належної якості освіти та завдання на новий навчальний рік. (Подчезерцева Л.І.)
8. Про стан викладання природничо-математичних дисциплін у ПТНЗ області та завдання щодо його покращення у 2013-2014 навчальному році. Ознайомлення з орієнтовними критеріями оцінювання діяльності ПТНЗ у сфері загальної середньої освіти (наказ МОН № 772 від 17.06.2013р.). (Гришаєва О.В.)
9. Шляхи реалізації основних завдань викладачів суспільних дисциплін у 2013-2014 навчальному році. (Муха Н.О.)

**на семінарі заступників директорів ПТНЗ навчальної роботи 23.08.2013р.
На тему: «Про завдання організаторів навчального процесу відповідно до нових
законодавчих та нормативних актів»**

Зараз в усіх сферах освіти іде підготовча робота з організації навчально-виховного процесу в новому навчальному році.

Для здійснення практичних дій з цього напрямку навчальними закладами, педколективами, окремими педагогами необхідні знання ними зазначених пріоритетів, підходів як на державному, так і регіональному рівні.

Ці підходи, вимоги формуються на підставі двох складових. Це:

- підсумки минулого навчального року;
- новоприйняті законодавчі та нормативні акти (документи).

Аналізувати підсумки навчального процесу в минулому навчальному році не є моєю задачею. А що стосується нововведень, нових підходів, вимог то тут хочеться зупинитись більш конкретно.

Напередодні нового навчального року пройшло багато освітянських заходів, подій, а ще більше прийнято різних документів. 2013 рік знаменний рішучими діями по відношенню до ПТО. Я б назвав найбільш рішучими такі документи, події як:

- підвищення вимог стосовно ліцензування освітньої діяльності як за технологією самого процесу так і вимог до доцільності підготовки професій, позбавлення ПТНЗ ліцензій;
- запровадження у відповідності з Постановою КМУ № 306 від 15.04.2013 року порядку формування державного замовлення на підготовку робітничих кадрів;
- запровадження нових правил прийому до ПТНЗ, запроваджених наказом МОН № 499 від 15.05.2013 року;
- введення в ПТО єдиної державної бази освіти (ЄДБО). Це буде фільтр ПТО, це буде інструментарій боротьби з приписками та відсіву учнів;
- запровадження у відповідності з наказом МОН України від 17.06.2013 року № 772 орієнтовних критеріїв оцінювання діяльності ПТНЗ.

Це буде для органів управління інструментарієм системної діагностики навчальних закладів. Ця тема повинна бути окремою у формуванні завдань на серпневих підсумкових педагогічних радах закладів. Не можуть бути не врахованими у формуванні завдань на новий навчальний рік матеріали комітетських слухань комітету з питань науки і освіти Верховної ради від 05.06.2013 року, де серйозну критику отримала ПТО за низький рівень освіти, не забезпечення умов для виконання навчальних планів та програм за недостатнє змістовне забезпечення (кадрами педагогів, підручниками, методичним забезпеченням).

Багато завдань сформульовано в рішенні колегії МОН України від 23.01.2013 року, де обговорювалось питання «Удосконалення управління професійно-технічною освітою на регіональному рівні на прикладі Дніпропетровської області».

Хочеться нагадати, що п.5.1 рішення передбачає обговорення матеріалів колегії на педрадах, розробку відповідних заходів.

Суттєві поштовхи в управлінській діяльності та змістовній роботі закладів ПТО вимагають результати реалізації в області Міжнародного проекту ЄФО «Покращення системи ПТО шляхом адаптування вмінь і навичок, соціального партнерства й удосконалення використання ресурсів». Що стосується змісту навчання, то висновок реалізованого проекту такий, що в ПТНЗ готують випускників з низьким професійним рівнем при тому, що у нас є певний парадокс з назвами навчальних закладів, які повинні забезпечувати рівень професіоналізму випускників вищий, ніж в інших регіонах держави. Ми маємо в структурі мережі ПТНЗ **26** центрів ПТО, в той час, коли в Україні цей показник складає **6 %**.

Тому ситуація вимушує приводити функції центрів до їх статутних призначень. До речі, напередодні нового навчального року підвищили свій атестаційний рівень три навчальні заклади. Тепер їх зміст треба наповнити відповідними функціями. Для цього треба проліцензувати професії на більш високі розряди.

Не можна обійти увагою менш значні документи, що з'явилися напередодні навчального року, які мають пряме та дотичне значення до ПТО.

- Це атестація середньої освіти в ПТНЗ.
- Це порядок навчання в закладах ПТО іноземців та осіб без громадянства (Наказ МОН України № 488 від 07.05.2013 р.).
- Це план заходів МОНУ щодо розвитку психологічних служб на період до 2017 року (наказ МОН України № 1106 від 06.08.2013 року.).
- Це інструктивний лист МОН «Безпечне проведення навчальних занять у кабінетах інформатики та інформаційно-комунікаційних технологій загальноосвітніх закладів».

Вважаємо своїм обов'язком нагадати, що зараз наопрцьовано ряд документів, які будуть прийняті найближчим часом.

Це проект Закону «Про професійну освіту», наказ МОН «Про координацію заходів щодо здійснення державного нагляду (контролю) за діяльністю навчальних закладів», Постанова КМУ «Про внесення змін до Порядку працевлаштування випускників ПТНЗ, підготовка яких проводилась за державним замовленням», Концепція професійного навчання учнів старших класів про учнівський та студентський гуртожиток ПТНЗ та ВНЗ.

Сьогодні вам вручено план роботи НМЦ ПТО, який формулює головні напрямки роботи в новому навчальному році. Сплановані заходи спрямовані на надання допомоги з методичного супроводу реалізації вимог перелічених документів.

Основні підходи, рекомендовані закладам та НМЦ ПТО, викладені у рекомендаціях сьогоднішнього семінару. Залишається лише нагадати, на чому буде зосереджено увагу НМЦ ПТО в 2013-2014 навчальному році.

Основні напрямки діяльності (зміни в роботі НМЦ ПТО) в 2013-2014 навчальному році

1. Створення, функціонування, моніторинг результатів роботи піклувальних рад за галузевим спрямуванням спільно з ФОРДом.

2. Запровадження змістових видів моніторингу діяльності закладів ПТО (замовників, місць практики, результатів ДКА, ДПА, складу контингенту за місцем проживання).

3. Робота з навчання окремих категорій працівників ПТНЗ за форматом шкіл неперервного навчання (очне, дистанційне).
4. Проведення конференцій, оглядів, конкурсів, семінарів в інтернет форматі.
5. Розвиток, супровід, підведення підсумків винахідницької роботи, технічної творчості учнів.
6. Співпраця з інститутами ПТО та ПЗО (відвідування, контакти створення експериментальних майданчиків з професійного спрямування).
7. Організація олімпіад із загальноосвітніх предметів у три етапи.
8. Переформатування педагогічної скриньки.

**Аналіз спільної роботи НМЦ ПТО і педколективів ПТНЗ
у 2012-2013 навчальному році щодо забезпечення належної якості освіти
і завдання на новий навчальний рік**

Аналіз результатів діяльності педагогічних колективів з організації навчального процесу у 2012-2013 навчальному році свідчить про те, що основні зусилля були спрямовані на реалізацію пріоритетних напрямків, визначених департаментом освіти і науки облдержадміністрації та навчально-методичним центром професійно-технічної освіти у Дніпропетровській області і пошук ефективних засобів для покращення якості загальноосвітньої підготовки:

- підвищення професійної майстерності педпрацівників через навчання і практику.

Проведено 5 засідань обласних методичних секцій: викладачів української мови і літератури, художньої культури, іноземних мов, світової літератури з творчими звітами, обміном досвіду роботи, презентацією авторських творчих наробок викладачів, переможців обласного методичного фестивалю, тренінгами і майстер-класами на базі ВПУ№17, ДВПУБ, ДЦППРКТС, ДПЛ. Презентували свої посібники викладачі ДЦППРКБА, МПЛ, ОПТУ;

- забезпечення інтеграції загальноосвітньої і професійної підготовки.

Вивчено, прорецензовано, розглянуто на НМР навчальні та електронні посібники з професійним спрямуванням викладачів філологічних дисциплін ТПАЛ, КЦПОММ, ДЦППРКБА, МПЛ, НЦПО, ВПУ № 75, які рекомендовано для практичного використання в ПТНЗ області через електронні засоби навчання.

Вивчено, узагальнено кращий педагогічний досвід викладача української мови і літератури ДЦППРК Костікової О.Г. (надруковано в журналі «Профтехосвіта») і англійської мови НПЛ Соколовської О.Я. з професійним спрямуванням та використанням ІКТ;

- аналіз і моніторинг навчальних досягнень учнів.

Основною формою контролю навчальних досягнень учнів є ДПА, яка проводиться з 3 предметів після завершення курсу навчання на II курсі. Всі навчальні заклади в новому обсязі забезпечили виконання навчальних планів і програм, підготували необхідну документацію, навчально-методичне забезпечення, здійснили аналіз навчальних досягнень учнів, вивчили необхідні нормативні документи, провели засідання педрад, видали відповідні накази і за методичними рекомендаціями НМЦ ПТО провели ДПА у терміни, визначені робочими навчальними планами. Аналіз результатів загалом підтвердив їх відповідність програмним вимогам і річним показникам. Із 5741 учня II курсу до ДПА було допущено 5647 (98,4%), це на рівні минулого року. У 27 навчальних закладах допущені всі учні: ДНВЦ-2, ДВПУБ, ВПУ-17, ДЦППРКТС, ВПУ-55, ДПЛХТ, МЦППВ, КНВЦ, КПГМЛ, КПТМЛ, КПЛ, КЦПО, ЗДПЛ, ЗПЛ, СПЛ, ППЛ, ТПЛ, НПЛ, МПЛ, ПТУ-71, МАПЛ, ВПУ-75, МПТУ, СПАЛ, АЦППРК, ЦАПЛ, ППЛ.

Найбільша кількість недопущених у ДЦППРКБА (7), ПАПТУ (7), ЗДЦПТО(5), КПГТЛ (6).

Якісний обласний показник 35%, що на 0,7% вище за минулорічний. Якісного показника вище за обласний досягли: ПТУ-2 (41%), ВПУ-17 (47%), МВПУПТ (46,6%), ВПУ-55 (51%), ДПЗЛ (46,7%), МЦППВ(41,4%), КНВЦ (38%), КПГТЛ (38,2), КПТМЛ (44,1%), КЦПОММ (39%), КЦПОРКТРС (44,6%), ДЦППРК (41,1%), ПТУ-74 (48,7%), ВПУ-75 (42,5%), ЦАПЛ (41%), ППЛ (40,4%). Разом з тим, декілька закладів мають досить низький рівень навчальних досягнень: ДЦППРКТС (20,5%), ДЦПО (18,8%), ЗДПЛ (21%). Більш детальний аналіз ви вже прочитали в листі, який ми надіслали. Ми рекомендуємо в новому навчальному році спланувати поширення досвіду з проведення роботи з творчо обдарованими учнями, індивідуальних занять, консультування та додаткових занять; у планах методичних комісій спланувати заходи, спрямовані на підвищення якості підготовки учнів із загальноосвітніх предметів.

Вже шість років поспіль наші випускники, які виявили бажання вступати до ВНЗ, беруть участь у ЗНО. Кожен рік має свої особливості. Ми з вами забезпечуємо інформаційну і організаційну роботу. Наші випускники проходять тестування на належному рівні, але кількість зареєстрованих і тих, що беруть участь у ЗНО, з кожним роком зменшується залежно від багатьох обставин, не пов'язаних з процедурою.

Аналіз атестації педпрацівників показав, що загалом накопичено певний педагогічний досвід, здійснюється аналіз навчального процесу з визначенням його результативності, але недостатньо вивчається система роботи педпрацівників, які претендують на присвоєння вищої категорії, педагогічних звань, стан викладання предметів. Тому при плануванні роботи ми ще раз рекомендуємо переглянути тематику педагогічних рад, вивчати і аналізувати питання всебічної діяльності педколективу з визначенням проблем і перспектив, з конкретними рішеннями і пропозиціями з питань, що вивчаються, та інформуванням про їх виконання на наступному засіданні.

Минулого року НМЦ ПТО запровадив нові форми роботи з ПТНЗ: методичні тижні за вашими запитаннями для надання практичної допомоги, семінари, консультування в режимі відеозв'язку, майстер-класи, тренінги, школи передового досвіду, нові форми підвищення кваліфікації, що сприяло підвищенню ефективності та результативності роботи. Всі заклади запровадили рекомендовані вільнообрані предмети, а з нового навчального року вводиться новий курс із раціоналізаторської і винахідницької діяльності.

Про участь у конкурсах і предметних олімпіадах. (недостатня системна робота щодо виявлення і розвитку творчого потенціалу учнів.

Навчальні заклади не забезпечили належну участь в олімпіадах і конкурсах на обласному етапі. Цього року ми плануємо провести II етап олімпіад у новому форматі, буде підготовлено відповідний лист (переможці внутрішньо училищного етапу будуть виборювати перемогу для участі в обласному III етапі за нашими завданнями).

У новому навчальному році плануємо продовжити методичні тижні, майстер-класи, роботу шкіл передового досвіду, надання допомоги молодим фахівцям, створення нових навчально-методичних посібників професійної спрямованості, покращення роботи з творчо обдарованою молоддю, участь в експериментально-дослідницькій роботі. Працюємо за програмою 2010 року і державним стандартом базової і повної загальної середньої освіти 2004 року.

Ви отримали пакет документів і рекомендацій семінару, які необхідно використати під час планування роботи на рік.

Вирішення нагальних питань профтехосвіти можна буде знайти через реалізацію Національної стратегії розвитку освіти України на період до 2021 року, схваленої Указом Президента України.

Серед пріоритетних напрямків роботи вбачаємо також:

- забезпечення належної якості та оновлення змісту загальноосвітньої підготовки на основі вимог нових нормативних документів;

- ефективне використання інформаційно-комунікаційних технологій;

- вивчення, узагальнення і пропагування кращого досвіду педагогів для впровадження в практику роботи ПТНЗ;

- підвищення професійної майстерності викладачів та їх професійного рівня (участь у предметних та методичних тижнях, конкурсах, тренінгах, майстер-класах, робота методичних комісій, самоосвіта, творчі звіти, атестація, консультування).

План роботи НМЦ ПТО ви отримаєте трохи пізніше. Його структура відповідає минулорічній із змінами відповідно до нових нормативних документів: запровадження змістових видів моніторингу діяльності закладів, роботи за форматом шкіл неперервного навчання, розширення заходів в інтернет форматі, розвиток технічної творчості раціоналізаторської та винахідницької роботи.

Основні підсумки та шляхи реалізації головних завдань методичної роботи з викладачами суспільних дисциплін області в 2013-2014 н. р.

Наявність Державної програми розвитку ПТО на 2011-2015р.р.», Державних стандартів ПТО та загальної середньої освіти, критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів, нового покоління підручників на основі компетентнісного підходу, комп'ютеризації та інших освітніх інновацій вимагають формування нового педагога який повинен виконати завдання формування нової людини. Суспільні дисципліни є прикладними в формуванні загальних цінностей та життєвих компетенцій майбутніх робітників. На вирішення вище зазначених та інших завдань була направлена робота методичного об'єднання викладачів суспільних дисциплін.

Основні підсумки методичного супроводу вирішення поставлених завдань в 2012-2013 н.р.

Концентрувалася увагу на пошуку ефективних методичних шляхів підвищення професійної майстерності викладачів та їх зосередженні на створенні комплексно-методичного забезпечення викладання історії на основі наукового підходу. Для викладачів підготувала методичні поради (за Пометун О.) «Про особливості формування предметних компетенцій в учнів ПТНЗ засобами суспільних дисциплін», «Формування життєвих компетенцій майбутніх робітників засобами суспільних дисциплін»

Враховуючи те що в методиці викладання (введення нових навчальних програм та підручників з 2010р.) необхідна допомога педагогам в удосконаленні структури уроку, підготовлено методичний poradnik «Проблеми сучасного уроку та шляхи їх вирішення в професійно-технічному навчальному закладі області».

Проведено ряд методичних заходів на виконання вище зазначених завдань

1.Протягом **жовтня 2012- березня 2013н.р. проходив обласний конкурс на кращу методичну розробку уроку історії з проблеми формування предметних компетенцій учнів в якому взяли участь 34 викладачі**.Значна частина викладачів оволоділа інноваційною освітньою технологією Інтел. Навчання для майбутнього і використовує в навчально - виховному процесі поєднуючи з проектною методикою. За підсумками конкурсу **розроблено рейтинг рівня методичної підготовки викладачів історії** для надання індивідуальної методичної допомоги. Виявлено викладачів – новаторів:

(Прончакову Ларису Володимирівну- НЦПО; Дерій Зою Вікторівну – ОПТУ; Криволапову Світлану Миколаївну ТПАЛ; Войчишину Людмилу Григорівну - ЗДЦ ПТО) .

2. **Впроваджується інноваційний досвід Шершень Т.В.** (викладач суспільних дисциплін МПЛ) з використання ІКТ в процесі викладання історії, правознавства, спецкурсу «Європейський вибір України».Діє **школа творчого викладача: «Досвід використання ІКТ на уроках історії та позаурочній роботі»**. Вона має свій сайт та ділиться досвідом з педагогічною спільнотою.

3. Для **молодих викладачів правознавства працює «Школа викладача - початківця»** яку веде разом з методистом НМЦ ПТО викладач Швидка О.М. (НВЦ-2) Молоді педагоги вчать педагогічній майстерності.

4. Вивчення економічних дисциплін у ПТНЗ здійснювалося на інтегрованій основі з урахуванням вимог Державних освітніх стандартів загальноосвітньої та професійної підготовки, спрямовувалося викладання на реалізації інтеграційного підходу розвитку економічного мислення, самостійного пошуку економічної інформації, формування уявлення про економічну сферу суспільства, регіону, економіку галузі, родини.

5. Було введено рубрику : «Презентація творчого досвіду» з обов'язковим проведенням викладачами відкритих уроків на кожному проблемному семінарі суспільних дисциплін . (ДЦППРК, ДПБЛ)

6. На основі перевірок та аналізу підготовлено 2 аналітично-методичні довідки про стан викладання - з правових та вільно обраних дисциплін . Були заслухані на навчально-методичній раді НМЦ ПТО . Рішення ради доведено до ПТНЗ на сайті.

7. В 2012р.-2013н.р. започатковано одночасне проведення предметних та тематичних тижнів суспільних дисциплін в усіх ПТНЗ області: Так за методичної підтримки НМЦ ПТО (методичні листи, поради, консультації, творчі групи, індивідуальна робота) в усіх ПТНЗ проведено по 7 тижнів:

- Європейський Тиждень місцевої демократії 15-19.10. 2012р. ЄК
- Тиждень толерантності 16.11-23.11.2012р ЄК.
- Тиждень правознавства 10-14.12. 2012р. метод.комісія
- Тиждень історії 06.05.-10.05.2013р.метод.комісія
- Тиждень економічних дисциплін, прав споживача 11.02.-15.03.2013р.метод.комісія. ЄК
- Тиждень до Дня Європи 13.05.-19.05.2013р. метод.комісія. ЄК
- Тиждень європейських мов 26-27 .09.2012р. ЄК

Інноваційний досвід проведення тематичних та предметних тижнів представили творчими звітами та методичними розробками заходів.: ДЦППРКТС, ПТУ-2, НЦПО, НПЛ, МВПУПТ, ДЦППРК, ДВПУ, ЗДЦПО, ДПЛ, ПТУ-6, НВЦ -2.

Значна частина заходів з європейською тематикою організовувалася і проходила за інформаційної підтримки ЦЄІ та громадської організації «Молодіжна ініціатива крокує світом» у Дніпропетровській області.

8. За підсумками проведених заходів **створено електронний банк кращих творчих наробок** з конкурсу викладачів історії, виховних заходів предметних та тематичних тижнів.

9. На основі спільної методичної діяльності НМЦ ПТО з викладачами вільнообраних предметів та позаурочної роботи викладачів суспільних дисциплін в ПТНЗ області урізноманітнюють свою роботу **30 учнівських євро клубів. Переважає популярне серед європейської молоді - волонтерство.** Це значно підвищує рівень обізнаності однолітків щодо історії ЄС, розвитку європейської демократії, культури народів Європи. Учні набувають інформаційно-комунікаційні та комунікативні компетенції.

10. В 2013 р. ЄК МПЛ, ДВПУБ, МВПУПТ співпрацюють з учнівською молоддю Польщі, Німеччини, Росії, Білорусії.

11. ЄК ПТНЗ- ПТУ-6, ДЦППРКТС, ПТУ-2,ДЦППРК,ДПЗЛ,ЗДЦПТО. взяли участь у міжнародному фотоконкурсі конкурсі « Діалог між поколіннями»
12. Близько 20 учнів ПТНЗ взяли участь у Всеукраїнському учнівському конкурсі « Об'єднаймося ж брати мої « в номінації історія України. Крашимами визнані творчі роботи: ОПТУ, ВПУ-17, ВПУ-55, НПЛ,ТПАЛ.
13. Щорічно в травні ЄК ПТНЗ беруть участь в регіональній кампанії « **Я поділяю європейські цінності» до Дня Європи в Україні.**
14. Команда ЄК МПЛ (12)(викладач історії Шершень Т.В.) взяла участь в міжнародному **українсько-польському проекті « Mammedia : Свобода. Підтримка українських молодіжних ЗМІ»** і створила свою електронну , незалежну молодіжну медіа. Цій роботі **передував тренінг для команди який провела керівник ЦЄІ області Гордійчук Н.П.** Журналіст не їх майбутня професія але беручі участь в різних проектах вони стають активними громадянами .
15. В квітні 2013р.організовано змістовну та важливу екскурсію до козацького етнохутору « Галушківка» та Центру народного мистецтва - Петриківка для викладачів історії .Основна мета заходу – популяризація регіонального історичного туризму та виховання викладачів – патріотів рідного краю які знають його історію та передають свої знання учням.

* * *

Нові напрямки та форми методичної роботи з викладачами суспільних дисциплін в 2013-2014н.р.

Напрямки

- 1.Реалізація науково-методичного принципу в роботі з викладачами (діагностування,анкетування,проекткування)
2. Використання оперативного зв'язку ІКТ в коригуванні методичного супроводу запланованих заходів.
3. Аналітико-методичний супровід основних заходів у роботі з викладачами суспільних дисциплін.
4. Узагальнення досвіду роботи учнівських євро клубів ПТНЗ.

Форми роботи

- * Участь в спільному педагогічному проекті методичних кабінетів ПТНЗ і НМЦ ПТО *«Самоосвіта як форма неперервного підвищення кваліфікації та професійної компетентності в діяльності педагога »*
- * Для викладачів суспільних дисциплін розроблено **методичний проект «Реалізація нових підходів у процесі самостійної роботи учнів на уроках суспільних дисциплін»**
- * Методичні заходи в режимі on-line, використання ресурсів ІКТ. (Проведення відео семінарів, відео консультацій, методичного марафону, відео переклички ЄК).
- * Волонтерські заходи ЄК ПТНЗ будуть проводитися в рамках тематики нового напрямку 2014р. яку визначає ЄС.

Реалізація напрямків роботи в 2012-2013 н.р. та пріоритети на майбутній навчальний рік за напрямком природничо-математична підготовка

Пріоритетами методичної діяльності та супроводу з природничо-математичної підготовки є:

- Системний моніторинг діяльності;
- Розвиток потенціалу педпрацівників через навчання;
- Осучаснення ПТО через запровадження ІКТ – технологій;
- Системне позиціонування ПТО;
- Системне обговорення проблемних питань, звірка дій з соціальними партнерами та їх включення в процес розвитку ПТО

Для реалізації вище перелічених пріоритетів протягом 2012–2013 навчального року організувано роботу за вище переліченими напрямками:

СИСТЕМНИЙ МОНІТОРИНГ ДІЯЛЬНОСТІ

➤ В жовтні 2011 року було розпочато моніторингове дослідження якості знань учнів з математики на предмет об'єктивного встановлення стану базової навчальної підготовки, забезпечення якісного діагностування прогалин у знаннях та уміннях учнів. Для створення умов для якісної корекційної діяльності розроблено алгоритм корегувальної роботи з учнями. У квітні 2013 року в цих же групах здійснено заключний етап моніторингу – це здійснення контролю за виконанням рекомендацій та програм удосконалення базової математичної підготовки. На цьому етапі проведено контрольні виміри стану базової підготовки після корегувальної роботи.

Галузевий напрямок	Рік	Кількість протестованих учнів	% якості	Початковий рівень	Середній рівень	Достатній рівень	Високий рівень
Машинобудівний напрямок	2011	128	1,0	60	55	12	1
	2013	121	1,6	42	67	10	2

Результати дослідження показали що є покращення якості знань учнів, але викладачами математики не в повному обсязі використані методичні рекомендації щодо розробки індивідуальних корегувальних програм.

➤ Організувано та проведено віртуальний фестиваль методичної майстерності серед викладачів екології та математики. В конкурсі прийняли участь 73 викладача, з них 40 - в номінації «Краща методична розробка уроку математики», та 33 - в номінації «Краща методична розробка уроку екології», педагоги з 12 ПТНЗ області не прийняли участь в жодній номінації (ВПУ-17, ППЛ, ДЦШРКТС, ДПЛХТ, ПТУ №48, ОПТУ, ПГЛ, ПТУ №71, МАПЛ, ПТУ №81, АЦШРК, КЦШРКБГ).

Конкурс показав, що більшість викладачів володіє сучасними методиками викладання, застосовує інноваційні педагогічні технології, ІКТ, мультимедіа засоби навчання на уроці та в позаурочній роботі. Розглянувши форум з «народним голосуванням», членами організаційного комітету було зазначено, що велика кількість конкурсних матеріалів відповідає вимогам, які висуваються до сучасного уроку, але педагогічна спільнота Дніпропетровщини не якісно і безвідповідально підійшла до

оцінювання робіт колег і тому ми маємо певний, не зовсім позитивний результат. Причиною вищесказаного є по-перше, не зовсім чітко спланована організаційна робота заступників директорів та голів МК, по-друге, низький рівень інформаційно-комунікаційної та педагогічної культури педагогів області.

Переможцями конкурсу за впровадження інновацій на уроці нагороджені в номінації «Краща розробка уроку математики»:

- дипломом I ступеня - Євтушенко Олену Василівну – Криворізький навчально-виробничий центр;
- дипломом II ступеня - Жуйкову Наталію Миколаївну – Дніпродзержинське вище професійне училище;
- дипломом III ступеня - Мох Світлану Володимирівну – Попаснянське аграрне професійно-технічне училище;

в номінації «Краща розробка уроку екології»:

- дипломом I ступеня - Суслу Світлану Олексіївну – Дніпропетровський професійний залізничний ліцей;
- дипломом II ступеня - Плоху Тамару Венедиктівну – Дніпродзержинське вище професійне училище;
- дипломом III ступеня - Заблоцький Роман Романович – Криворізький навчально-виробничий центр;

Наказ про результати Конкурсу з характеристикою кожного уроку розміщено на сайті для ознайомлення та відповідного адміністративного реагування.

➤ Здійснено методичний супровід процесу атестації ПТНЗ в сфері загальної середньої освіти

- підготовлено пакет діагностичних таблиць,
- підготовлені та відправлені в ПТНЗ методичні рекомендації щодо організації самоаналізу,
- питання атестації ПТНЗ в сфері ЗСО заслуховувалось на семінарі заступників директорів,
- для 100% виконання практичної частини програми з хімії підготовлено та відправлено в ПТНЗ віртуальні лабораторно-практичні роботи та показові досліди,
- індивідуальне консультування;
- перевірено самоаналіз освітньої діяльності на право здійснювати ЗСО 9-ти ПТНЗ області

РОЗВИТОК ПОТЕНЦІАЛУ ПЕДПРАЦІВНИКІВ ЧЕРЕЗ НАВЧАННЯ, КОНКУРСНІ ЗАХОДИ

➤ Організовано роботу шести обласних методичних об'єднань викладачів засобами Інтернет - зв'язку, на початку навчального року проведені установчі вебінари для викладачів хімії та біології, математики, фізики, екології, захисту Вітчизни, голів методичних комісій природничо-математичних дисциплін;

➤ організовано та проведено шість заходів обласного рівня (викладачів біології (семінар), викладачів хімії (семінар-презентація), викладачів фізики (семінар-практикум), викладачів екології (круглий стіл, природоохоронна акція)). Колективи ППЛ, ДПЗЛ, ДЦПО, ЦАПЛ організували проведення семінарів на високому методичному рівні.

➤ Забезпечено участь педагогічних працівників з предметів природничо-математичного циклу в установчих семінарах ДОІППО (серпень);

➤ організовано роботу творчої групи викладачів математики, яка розробила тестові завдання для вихідного контролю знань учнів ПТНЗ (тести – комп'ютерна програма), які будуть розповсюджені на чергових семінарах викладачів математики для якісної організації підсумкових робіт учнів;

➤ Протягом року організовано участь керівників та педпрацівників в семінарах, конференціях, вебінарах:

6 керівників та 5 викладачів ПТНЗ з 01 по 12 квітня прийняли участь у IV Всеукраїнській Інтернет – конференції «Інноваційна професійно – технічна освіта: пошуки шляхів оновлення».

- *видавничою групою «Основа»*

37 викладачів біології прийняли участь у безкоштовному Міжнародному вебінарі «Нова наукова інформація, ЗМІ та розвиток екологічного і критичного мислення при викладанні біології, екології». Всі учасники отримали Сертифікати.

- *Міністерством освіти і науки, за підтримки компанії «Майкрософт Україна».*

15 викладачів математики, 7 викладачів фізики в рамках спільної програми «Партнерство в навчанні» прийняли участь у Всеукраїнських тематичних вебінарах.

Активну участь у вебінарах, конференціях приймали викладачі ДЦПО, ДЦПО, ДВПУ, ОПТУ, ДЦПРК, МВПУПТ, ЗДПЛ, ДПЗЛ. Бажано щоб робота з цього напрямку активізувалась і заступники директорів більш якісно організовували даний процес.

➤ У пошуках шляхів і засобів активізації діяльності викладачів, підвищення їх професійної компетентності було використано атестацію викладачів. Атестувалось 11 викладачів (біології, хімії, географії, математики, фізики) відвідано 3 уроки, надано допомогу в підготовці методичних матеріалів, вивченні системи роботи, що позитивно вплинуло на якість навчально-виховної діяльності.

ОСУЧАСНЕННЯ ПТО ЧЕРЕЗ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

➤ організовано роботу творчої групи викладачів математики, які розробили тестові завдання для вихідного контролю знань учнів ПТНЗ (тести – комп'ютерна програма);

➤ Розроблено електронний продукт – сайт «Ваш особистий методист», метою якого є вчасне донесення актуальної інформації до педагогічних працівників в зручний для них час і тим самим розвиток неперервного підвищення кваліфікаційного рівня педагога;

➤ Ведення особистого сайту з охорони праці

РЕГУЛЯРНЕ СИСТЕМНЕ ПОЗИЦІЮВАННЯ ПТО

➤ Організовано обласний конкурс художніх та фото робіт учнів «Небезпеки майбутнього. Погляд молодих». Наказ про результати Конкурсу з характеристикою кожного уроку розміщено на сайті для ознайомлення та відповідного адміністративного реагування.

➤ Організовано обласну природоохоронну акцію «Збережи ялинку», «Посади дерево життя», «Чисте місто сьогодні – здорове покоління завтра» (висаджено кленову алею, абрикосовий сад в ЦАПЛ);

➤ Організовано проведення Місячника безпеки використання газу у побуті;

➤ Організовано проведення Місячника безпеки з профілактики отруєнь дикорослими грибами;

➤ На обласному рівні: в рамках засідань методичних об'єднань поширено передовий педагогічний досвід роботи викладачів природничо-математичних дисциплін ДЦПО, ДПЛ, ДЦПРК, ПТУ 74, ВПУ 75, НЦПО, ДЦПРКТС, ППЛ, ПТУ 2, КЦПОММ, КЦПОРКТРС, ЦАПЛ; через сайт департаменту - досвід ПТУ 74, ДЦПО;

На рівні України: через сайт «Ваш особистий методист» розповсюджено досвід майже всіх викладачів математики та екології; через журнал «Профтехосвіта» (видавництво «Шкільний світ») розповсюджено досвід педагогів ПТУ 74, ДЦПО, ДПЛ, КЦПОРКТРС, ТПГЛ, ДНВЦ2, ПТУ 88, ДЦПТО, МПЛ, ВПУ 75, ЗДЦПТО, МВПУПТ, КНВЦ;

➤ З метою ствердження профтехосвіти методист Гришаєва О.В. прийняла участь у всеукраїнській науково-практичній конференції «Філософсько-теоретичні та практико-орієнтовані аспекти випереджаючої освіти для сталого розвитку» ДОІППО (стаття надрукована в збірці); надрукувала 5 особистих статей в журналі «Профтехосвіта», 2 статті в газеті «Екологія Придніпров'я», 5 статей в газеті «Джерело».

➤ Проведено відбірний етап та організуваон участь учнів

- у обласних олімпіадах з хімії, біології, екології, географії, математики та фізики (активні учасники НЦПО, ДПЛ, ТПАЛ, КНВЦ);

- у Всеукраїнському конкурсі «До чистих джерел» - 2013 (результат – III місце ЦАПЛ);

- у Міжнародному екологічному форумі «Довкілля для України» (учні ЦАПЛ та викладач ДВПУ);

- у Міжнародному конкурсі шкільних проектів з енергоефективності «Енергія і середовище - 2013» (в фіналі очного етапу Національного туру відібрано 39 кращих для участі у Національному турі Міжнародного конкурсу молодіжних проектів з енергоефективності "Енергія і середовище", який проводиться в рамках міжнародної освітньої програми SPARE (шкільна освітня програма з питань змін клімату та енергетики) та всесвітньої декади ООН "Освіта для сталого розвитку" за підтримки Норвезького товариства охорони природи і INFORSE Europe (Європейська мережа розвитку сталої енергетики). Переможцями відбірного етапу стали учні ДПЛ, КПГМЛ, ОПТУ, ЦППРК №1. В очному турі перше місце в номінації «Інформування суспільства/ пропаганда енергоефективності» отримали учні Орджонікідзевського професійно-технічного училища). Взагалі участь у цьому конкурсі передбачає велику підготовчу та організаційну роботу з боку адміністрації та безпосередньо викладачів, тому необхідно вивчити досвід роботи адміністрації вище перелічених ПТНЗ з даного напрямку роботи;

- у Всеукраїнському екологічному форумі дітей та молоді України у м. Києві. Захід організовано Всеукраїнською дитячою спілкою «Екологічна варта» за підтримки Державної служби молоді та спорту України та Всеукраїнської екологічної ліги (прийняли участь викладач та учень КЦПОММ)

СИСТЕМНЕ ОБГОВОРЕННЯ ПРОБЛЕМНИХ ПИТАНЬ, ЗВІРКА ДІЙ З СОЦІАЛЬНИМИ ПАРТНЕРАМИ ТА ЇХ ВКЛЮЧЕННЯ В ПРОЦЕС РОЗВИТКУ ПТО

➤ організовано участь педагогічних працівників в I Міжнародній науково-практичній конференції «Проектування освітнього простору – сучасні орієнтири»;

➤ організовано співпрацю з громадськими об'єднаннями та організаціями

- 25 ПТНЗ отримали Червону книгу Дніпропетровщини (подарунковий варіант) від Всеукраїнської екологічної ліги;
- представники області (викладачі, учні) прийняли активну участь в екологічному форумі дітей та молоді України (м. Київ) за сприяння Всеукраїнської дитячої спілки «Екологічна варта»;
- за сприяння Всеукраїнського товариства охорони природи при облдержадміністрації висаджено кленову алею та закладено абрикосовий сад в ЦАПЛ
- опрацьовано проект критеріїв оцінювання результатів діяльності ПТНЗ за рейтинговою оцінкою та пропозиції направлені розробникам

Для більш якісної роботи педагогічних колективів області методистом

Гришаєвою О.В. підготовлено:

- Методичні рекомендації «Щодо оформлення матеріалів самоаналізу діяльності ПТНЗ у сфері загальної середньої освіти»;
- Методичні рекомендації щодо організації контролю та проведення лабораторно-практичних робіт;
- Добірка віртуальних лабораторно-практичних робіт та дослідів з курсу хімії;
 - Збірник «Перлини педагогічної творчості викладачів математики» (випуск 1);
 - Збірник «Перлини педагогічної творчості викладачів екології» (випуск 2);
 - Збірник «Щоб не згасло світло зеленого життя (За матеріалами учасників віртуального фестивалю методичної майстерності серед викладачів екології)» (випуск 3);
 - Навчально–практичний посібник «Дидактичні аспекти викладання екології в ПТНЗ» (для викладачів природничих дисциплін);

Окрім описаної роботи та вище перелічених підходів вбачаємо розвиток та удосконалення наступних напрямків роботи:

- ❖ Налагодження ефективної й безперервної взаємодії суб'єктів системи освіти в процесі методичного обслуговування;
- ❖ Удосконалення управлінського аспекту діяльності керівників ПТНЗ через методичні заходи та рекомендації за їх запитамі;

Для цього на сайті «Ваш особистий методист» організовано форум «Запитай у методиста»

- ❖ Організація роботи методичних комісій щодо корегування паспортів комплексно-методичного забезпечення (далі - КМЗ) предметів природничо-математичного циклу;

Для цього на серпневій інструктивно-методичній нараді для голів МК будуть видані МР щодо дієвого планування та паспортизації кабінетів

- ❖ З метою виявлення проблемних питань та покращення якості навчання вибору ефективних форм і методів навчання на уроках природничо-математичних дисциплін

Буде здійснено моніторингове дослідження стану навчально-методичного та матеріально-технічного забезпечення предметів природничо-математичного циклу

- ❖ Підвищення інформаційно-аналітичної компетентності педагогічних працівників та розповсюдження передового педагогічного досвіду.

Для цього в поточному навчальному році (з грудня по лютий) заплановано набір трьох груп на дистанційне навчання педпрацівників з теми «Електронне портфоліо - індивідуальна траєкторія успіху педагога», «Віртуальний фестиваль методичної майстерності серед викладачів фізики» (наказ розміщено на сайті);

З розвитку інноваційних освітніх інструментів в сфері еколого - просвітницької діяльності засобами «Зеленого пакету» заплановано проведення тренінгу. Його проведуть тренери Міжнародного класу для викладачів екології (згідно плану роботи НМЦПТО - в жовтні).

№ 1/9-497 від 17.07.2013

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту Автономної Республіки Крим, департаменти (управління) освіти і науки обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, Інститути післядипломної педагогічної освіти

Про використання Інструктивно-методичних матеріалів з питань створення безпечних умов для роботи у кабінетах інформатики та інформаційно-комунікаційних технологій загальноосвітніх навчальних закладів

Надсилаємо для використання у навчально-виховному процесі загальноосвітніх навчальних закладів Інструктивно-методичні матеріали «Безпечне проведення навчальних занять у кабінетах інформатики та інформаційно-комунікаційних технологій загальноосвітніх навчальних закладів».

Зазначені матеріали будуть розміщені на офіційних веб-сайтах Міністерства освіти і науки www.mon.gov.ua, Інституту інноваційних технологій і змісту освіти www.iitzo.gov.ua та надруковані у фахових виданнях.

Додаток: Інструктивно-методичні матеріали на 7 арк.

Заступник Міністра

Б. М. Жебровський

Інструктивно-методичні матеріали

«Безпечне проведення навчальних занять у кабінетах інформатики та інформаційно-комунікаційних технологій загальноосвітніх навчальних закладів»

Відповідно до Закону України «Про освіту», Закону України «Про охорону праці» державна політика щодо охорони праці і безпеки життєдіяльності учасників навчально-виховного процесу загальноосвітнього навчального закладу (далі – навчального закладу) базується на принципі пріоритетності їхнього життя і здоров'я, повної відповідальності керівника навчального закладу за створення належних, безпечних і нешкідливих умов навчання і праці та запобігання нещасних випадків і професійних захворювань.

Запорукою збереження здоров'я і життя учасників навчально-виховного процесу під час роботи в кабінеті інформатики та інформаційно-комунікаційних технологій (далі - КІКТ) навчального закладу є дотримання вимог безпеки життєдіяльності (сукупність знань і навичок зі зміцнення та збереження здоров'я, життя, знання вимог пожежної, радіаційної, електробезпеки, попередження травматизму тощо).

1. Перелік нормативно-правових документів з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності, що регулюють питання навчання в КІКТ

- Положення про організацію роботи з охорони праці учасників навчально-виховного процесу в установах і навчальних закладах, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 01 серпня 2001 р. № 563, зареєстроване в Міністерстві юстиції 20 листопада 2001 р. за № 969/6160 (зі змінами) (далі - Положення про організацію роботи з охорони праці);

- Державні санітарні правила і норми влаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів та організації навчально-виховного процесу ДСанПіН 5.5.2.008-01, затверджені постановою Головного державного санітарного лікаря України від 14 серпня 2001 р. № 63 (далі – ДСанПіН 5.5.2.008-01);

- Державні санітарні правила та норми «Влаштування і обладнання кабінетів комп'ютерної техніки в навчальних закладах та режим праці учнів на персональних комп'ютерах ДСанПіН 5.5.6.009-98», затверджені постановою Головного державного санітарного лікаря України від 30 грудня 1998 р. № 9 (далі - ДСанПіН 5.5.6.009-98);

- Положення про кабінет інформатики та інформаційно-комунікаційних технологій навчання загальноосвітніх навчальних закладів, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 20 травня 2004 р. № 407, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 14 червня 2004 р. за № 730/9329 (далі – Положення про кабінет інформатики);

- Правила безпеки під час навчання в кабінетах інформатики навчальних закладів системи загальної середньої освіти, затверджені наказом Держнаглядохоронпраці України від 16 березня 2004 р. № 81, зареєстровані в Міністерстві юстиції України 17 травня 2004 р. за № 620/9219 (далі - Правила безпеки під час навчання в кабінетах інформатики);

- Правила пожежної безпеки для закладів, установ і організацій системи освіти України, затверджені спільним наказом Міністерства освіти України і Головного управління Державної пожежної охорони МВС України від 30 вересня 1998 р. № 348/70, зареєстровані у Міністерстві юстиції України 17 грудня 1998 р. за № 800/3240 (далі - Правила пожежної безпеки);

- Правила безпечної експлуатації електроустановок споживачів, затверджені наказом Комітету по нагляду за охороною праці України Міністерства праці та соціальної політики України від 09 січня 1998 р. № 4, зареєстровані в Міністерстві юстиції України 10 лютого 1998 р. за № 93/2533 (далі – Правила безпечної експлуатації електроустановок);

- Нормативи наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп продовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядок поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 20 лютого 2002 р. № 128, зареєстровані в Міністерстві юстиції України 06 березня 2002 р. за № 229/6517;

- Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, затверджене наказом Держнаглядохоронпраці України від 26 січня 2005 р. № 15, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 15 лютого 2005 р. за № 231/10511 (НПАОП 0.00-4.12-05);

- Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці в закладах, установах, організаціях, підприємствах, підпорядкованих Міністерству освіти і науки України, затверджене наказом Держнаглядохоронпраці України від 18 квітня 2006 р. № 304, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 07 липня 2006 р. за № 806/12680 (далі – Положення про порядок проведення навчання з охорони праці);

- Положення про порядок розслідування нещасних випадків, що сталися під час навчально-виховного процесу в навчальних закладах, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 31 серпня 2001 року № 616, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 28 грудня 2001 року за № 1093/6284 (далі – Положення про порядок розслідування нещасних випадків).

2. Основні вимоги безпеки в кабінеті інформатики та інформаційно-комунікаційних технологій навчання

Основною метою створення КІКТ є забезпечення належних умов для проведення навчально-виховного процесу з розв'язання завдань, визначених цілями та змістом освітньої галузі «Технології» Державного стандарту базової і повної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1392 та Державного стандарту початкової загальної освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 р. № 462.

КІКТ повинен розміщуватися в окремому приміщенні і мати допоміжне приміщення (лаборантську).

Приміщення КІКТ має відповідати вимогам:

ДСанПіН 5.5.2.008-01;

Правил безпечної експлуатації електроустановок;

Правил пожежної безпеки.

Облаштування, обладнання, реконструкція КПКТ здійснюється відповідно до вимог ДСанПіН 5.5.2.008-01 та ДСанПіН 5.5.6.009-98.

Обладнання, яке створює навчальне середовище і використовується для проведення навчально-виховного процесу в КПКТ, має відповідати вимогам безпеки життєдіяльності.

Електротехнічне обладнання КПКТ повинно відповідати вимогам електробезпеки, передбаченим Правилами безпечної експлуатації, Правилами безпеки під час навчання в кабінетах інформатики, іншими нормативними документами.

У КПКТ дозволяється використовувати кіно-, відео- та мультимедійну апаратуру з урахуванням вимог Правил безпечної експлуатації електроустановок.

Сучасні технічні засоби навчання, до яких належить комп'ютер, мультимедійний проектор, проекційний екран, інтерактивна дошка тощо, мають бути заземленими за схемами, які розміщені в технічних описах та інструкціях, що додаються до пристроїв.

Технічне обслуговування та ремонт комп'ютерної техніки КПКТ проводять підприємства, які здійснюють сервісне обслуговування і мають право на проведення таких робіт відповідно до угод, які укладають навчальні заклади.

Основна система електроживлення повинна використовуватися тільки для підключення навчального комп'ютерного комплексу.

Відповідно до Правил пожежної безпеки КПКТ обладнується системою автоматичної пожежної сигналізації, переносними вогнегасниками та засобами аварійного відключення живлення.

Комплектність, типи та розташування шкільних меблів у КПКТ та лаборантській відповідає вимогам санітарно-гігієнічних правил і норм.

Засоби навчання, якими обладнано КПКТ, можуть використовуватися для навчання інших навчальних предметів у позаурочній роботі. Позакласні заняття з інформатики проводяться тільки в присутності вчителя.

Тривалість та періодичність навчальних занять, чисельність навчальних груп у КПКТ визначаються ДСанПіН 5.5.6.009-98.

Готовність КПКТ до навчального процесу перед початком навчального року перевіряє комісія, створена відповідно до Положення про організацію роботи з охорони праці.

Завідувач КПКТ розробляє паспорт кабінету, у якому зазначаються основні його параметри: освітлення, площа, наявність інженерних мереж (водопостачання, каналізація, вентиляція, тепломережа, електромережа), забезпечення меблями, обладнанням, підручниками, навчальними посібниками, приладами, науково-методичними і науково-популярними журналами тощо.

У кожному КПКТ мають бути інструкції до проведення практичних робіт, інструкції до програмних засобів та систем програмування тощо; інструкції з безпеки і журнал реєстрації інструктажів з безпеки життєдіяльності.

З метою попередження та запобігання нещасних випадків під час роботи в КПКТ необхідно дотримуватися вимог безпеки, що визначаються Правилами безпеки під час навчання в кабінетах інформатики.

КПКТ має бути обладнаний аптечкою з набором медикаментів, перев'язувальних засобів і приладь та інформацією про місце знаходження і номер телефону найближчого лікувально-профілактичного закладу, де можуть надати кваліфіковану медичну допомогу.

У разі нещасного випадку з учнем під час роботи в КІКТ учитель (лаборант) повинен терміново повідомити про це керівника і службу охорони праці навчального закладу, організувати надання першої домедичної допомоги потерпілому, викликати медпрацівника навчального закладу, за потреби організувати виклик швидкої допомоги. Робота з розслідування нещасного випадку проводиться відповідно до Положення про порядок розслідування нещасних випадків.

3. Відповідальність і обов'язки завідувача КІКТ, учителя інформатики, лаборанта щодо забезпечення безпеки життєдіяльності учнів

Відповідно до Положення про організацію роботи з охорони праці відповідальність за створення належних, безпечних і здорових умов навчання і праці в КІКТ несе керівник навчального закладу.

Відповідальність за безпечний стан робочих місць, обладнання, приладів, інвентарю несуть завідувач КІКТ, учителі інформатики.

Відповідальність за стан електрообладнання, вентиляції, водопровідної та каналізаційної систем і сантехнічних споруд у КІКТ несуть особи, призначені наказом керівника навчального закладу.

Учитель інформатики контролює роботу лаборанта і надає йому практичну допомогу з метою попередження нещасних випадків.

Відповідно до Положення про організацію роботи з охорони праці завідувач КІКТ, учителі інформатики проходять один раз на три роки навчання з безпеки життєдіяльності з наступною перевіркою знань.

До обов'язків завідувача КІКТ з питань безпеки життєдіяльності входить:

- забезпечення безпечних умов для проведення уроків і позаурочної роботи;
- проведення інструктажів з безпеки життєдіяльності;
- контроль за дотриманням учнями в КІКТ правил поведінки, чистоти, порядку, правил безпечної експлуатації електротехнічного і іншого обладнання, дотриманням правил пожежної безпеки;

Робоче місце вчителя обладнується системою управління електроживленням навчального комп'ютерного комплексу, яка забезпечує його включення (відключення). Лаборант КІКТ, який працює під керівництвом завідувача, учителя інформатики, допомагає їм в організації і проведенні навчальних занять, демонстрацій, позаурочної роботи з навчального предмета;

4. Проведення інструктажів з питань безпеки життєдіяльності

Навчання з питань безпеки життєдіяльності в умовах роботи в КІКТ навчальних закладів проводиться за допомогою інструктажів відповідно до Положення про порядок проведення навчання з питань охорони праці, яким визначається порядок проведення, тематика та організація проведення інструктажів з безпеки життєдіяльності учнів. Інструктажі з безпеки життєдіяльності з учнями проводить завідувач КІКТ (учитель інформатики).

Перед початком роботи учнів у КІКТ завідувач кабінету проводить первинний інструктаж з безпеки життєдіяльності, який знайомить їх з правилами поведінки в кабінеті. Запис про проведення первинного інструктажу робиться в спеціальному журналу реєстрації інструктажів з безпеки життєдіяльності, який зберігається в кабінеті (згідно з додатком). Первинний інструктаж перед кожним практичним заняттям у КІКТ проводиться учителем інформатики за інструкціями з безпеки під час навчання відповідно до виконуваних робіт і реєструється в класному журналі на сторінці предмета у розділі про зміст уроку: «Інструктаж з БЖД». Учні, які

інструктуються, не розписуються про такий інструктаж. При порушенні учнями правил, норм, вимог нормативно-правових актів з питань безпеки життєдіяльності, що можуть призвести або призвели до травмування, аварії, пожежі та інших надзвичайних ситуацій, проводиться позаплановий інструктаж з безпеки життєдіяльності. Позаплановий інструктаж також проводиться на робочому місці при введенні в дію нових нормативно-правових актів з питань безпеки життєдіяльності, зміні умов виконання навчальних завдань, у разі скоєння нещасних випадків тощо. Запис про проведення позапланового інструктажу з безпеки життєдіяльності здійснюється в спеціальному журналі реєстрації інструктажів (додаток).

Цільовий інструктаж з безпеки життєдіяльності з учнями проводиться у разі організації позанавчальних, позашкільних заходів (олімпіад, турнірів з предмета тощо), при ліквідації аварії, надзвичайної ситуації тощо. Реєстрація проведення цільового інструктажу з безпеки життєдіяльності здійснюється у спеціальному журналі реєстрації інструктажів (додаток).

Додаток

назва загальноосвітнього навчального закладу

Розпочато: _____ 20...р.

Закінчено: _____ 20...р.

Журнал

реєстрації первинного, позапланового, цільового
інструктажів з безпеки життєдіяльності учнів
у кабінеті інформатики та інформаційно-комунікаційних технологій

№ з/п	Прізвище, ім'я та по батькові особи, яку інструктують	Дата проведення інструктажу	Клас	Назва інструктажу, назва інструкції	Прізвище, ім'я та по батькові особи, яка проводила інструктаж	Підпис особи, яка проводила інструктаж	Підписи особи, яку інструктували
1	2	3	4	5	6	7	8

Учні розписуються у журналі інструктажу, починаючи з 9 класу